

Mens & maatschappij

Verstuur jij soms brieven met de post? Doe mee met de poll op www.kits.be

De postbode bezorgt niet-dringende post nog maar twee keer per week. (Foto Ben Kerckx)

Minder brieven, meer pakjes

BELGIË | Vanaf 1 maart bedeeft Bpost maar twee keer per week niet-dringende post. Toch betekent dat niet dat je de postbode minder vaak in je straat zal zien.

'Kranten en magazines die wekelijks verschijnen, worden nog elke weekdag geleverd. Ook brieven met een **prior**zegel of rouwbrieven. Pakjes leveren we zelfs zeven dagen op zeven', verzekert het bedrijf. Reclamebladen, huis-aan-huis folders, tijdschriften die niet wekelijks verschijnen ... zijn niet-dringende post. Die wordt op een aantal plaatsen op maandag en woensdag bezorgd. En elders op

dinsdag en donderdag. Waarom deze aanpassing? Brieven worden niet langer gebruikt voor snelle **communicatie**. Daarvoor maakt men gebruik van e-mail, WhatsApp en andere moderne middelen. De laatste vijf jaar was er een daling van de brievenpost met twintig procent. Maar de pakjesverdeling neemt sterk toe. Dus heeft Bpost er alle belang bij om te **evolueren** naar een pakjesbedrijf.

Kits-Wedstrijd: Maak zelf een krant!

Kits bestaat 30 jaar en draait de rollen om! De Kits-lezers worden journalisten, de Kits-redactie leest jullie kranten ...

Maak een krant van minstens vier pagina's, met minstens tien artikels en één strip. Meer mag, maar moet niet. Print je krant of laat hem drukken, bijvoorbeeld via www.happiedays.be. Stuur hem op naar Kits Wedstrijd 30 jaar, Vlasstraat 17, 8710 Wielsbeke en zorg dat hij tegen 28 mei ter plekke is. Het uitgebreide reglement vind je op www.kits.be.

Anders zijn is oké

Het syndroom van Down is een aandoening waarmee je wordt geboren. Mensen met Down hebben een verstandelijke beperking. Ook hun uiterlijk is anders.

Op 21 maart is het Wereld Downsyndroomdag. Op deze dag steunen we de mensen met het syndroom van Down. Die datum is niet toevallig gekozen. Mensen met het syndroom van Down hebben één chromosoom te veel. Dit is chromosoom 21. Chromosomen zijn piepkleine deeltjes die voorkomen in iedere lichaamscel. Zij zijn dragers van de erfelijke eigenschappen. Bij mensen met Down komt chromosoom 21 driemaal voor in plaats van tweemaal. Vandaar dus de datum 21/03. Op 21 maart dragen veel mensen twee verschillende kousen. Daarmee willen ze zeggen: iedereen is anders en dat is oké. Je wordt aanvaard zoals je bent.

Langdon-Down

De uiterlijke kenmerken van de aandoening werden voor het eerst beschreven in 1866. Dat gebeurde door de Engelse arts John L.H. Langdon-Down. Hij beschreef ook de combinatie daarvan met een verstandelijke beperking. De oorzakende hij nog niet, maar later werd het syndroom naar hem vernoemd. Eind jaren 1950 werd ontdekt dat de aandoening veroorzaakt wordt door een chromosomale afwijking. Waarvoor het extra chromosoom ontstaat, weet men nog niet. Meestal hebben de ouders volkomen normale chromosomen.

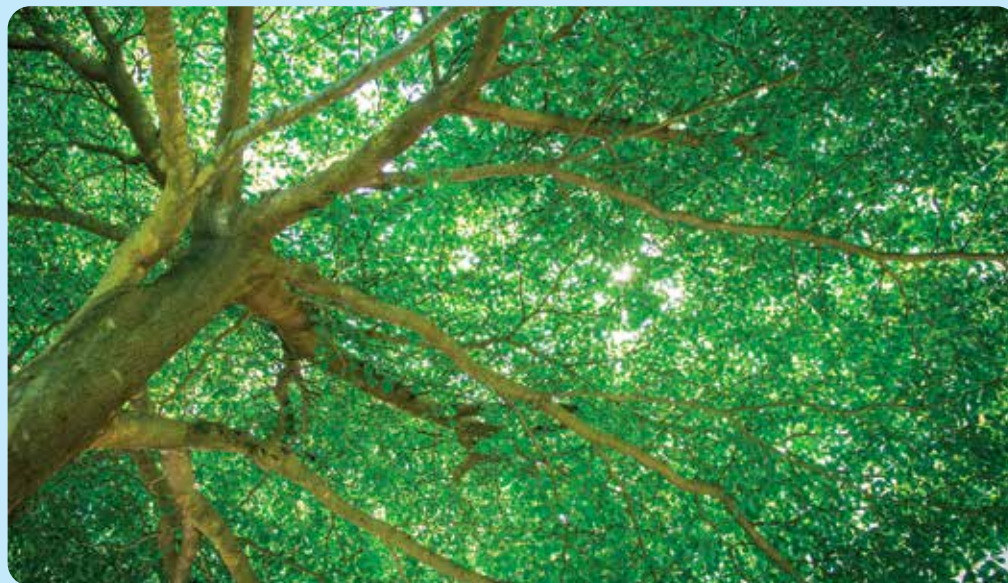
Foto's Shutterstock

Eén boom per Vlaming

VLAANDEREN | Bart Somers (Open Vld) is Vlaams minister van Binnenlands Bestuur. Hij lanceert een aantal klimaatdoelstellingen voor de steden en gemeenten.

Somers wil de burgemeesters aanzetten om tegen 2030 één boom per Vlaming te planten. Dat zijn 6,6 miljoen bomen. Hij wil ook het aantal elektrische laadpalen drastisch verhogen. En er moeten extra woon**renovaties** komen. Maar er is al een klimaatplan. Doet Somers dan iets wat buiten zijn bevoegdheid valt? 'Nee', zegt hij beslist. 'In het Vlaams klimaatplan

staat dat de lokale besturen hun steentje moeten bijdragen aan het klimaat. Het enige wat ik doe, is dat concreet maken.' Vlaams klimaatminister Zuhal Demir (N-VA) heeft geen probleem met het klimaatplan voor gemeenten. 'Er zijn geen twee Vlaamse klimaatplannen', zegt ze. Zij is vooral blij dat haar collega's zo ambitieus zijn op het vlak van klimaat.

Eén extra boom per Vlaming betekent in totaal 6,6 miljoen bomen. (Foto Pxhere)

KORT

Overall schuim

Foto Radio 2

GENT | Bewoners van de Amerikaan keken onlangs raar op. Uit de riolering in de Gentse straat kwamen liters schuim. Dat was ook het geval met de toiletten en wastafels in de huizen. 'Het bleef maar komen', zei een bewoner. 'Het leek wel op een schuimvulkaan.' De oorzaak? Een lek in een zeepverwerkend bedrijf. De brandweer deed anti-schuimmiddel in het riool. Met vacuümwagens werd de riolering leeggezogen. Ruim twee uur later was het schuim bijna volledig weg. Op geen enkel moment was er een gevaar voor de volksgezondheid. Het zeepbedrijf zal alle eventuele schade vergoeden.

Lepels met een verhaal

Foto Meneertje Teelepel

ZOTTEGEM | De storm Ciara kostte het leven aan veel bomen. Zo ook aan de Vollerboom van Zottegem. Die was de trots van de streek. Hij was zo geliefd dat er een afscheidsmoment werd georganiseerd. Toch leeft de populier verder. Dat is te danken aan Thomas Reyntens, alias Meneertje Teelepel. Die is lepelsnijder. Met mes en bijl snijdt hij lepels uit afgestorven takken en stronken. Uit de Zottegemse populier sneed hij tien lepels. Hij organiseerde een wedstrijd. De tien mensen met het mooiste verhaal over de boom kregen een lepel.

Nieuw medicijn?

LEUVEN | Aan de KU Leuven begint binnenkort een grote studie. Men gaat er zoeken naar stoffen die werken tegen het nieuwe coronavirus. De studie wordt betaald door de stichting van voormalig Microsoft-topman Bill Gates (zie foto).

Het Leuvense Rega-instituut gaat aan het werk met 15 000 geneeskrachtige moleculen. Dat zijn actieve bestanddelen van bestaande geneesmiddelen. Of van geneesmiddelen in wording. Die zijn niet **specifiek** gemaakt tegen het coronavirus.

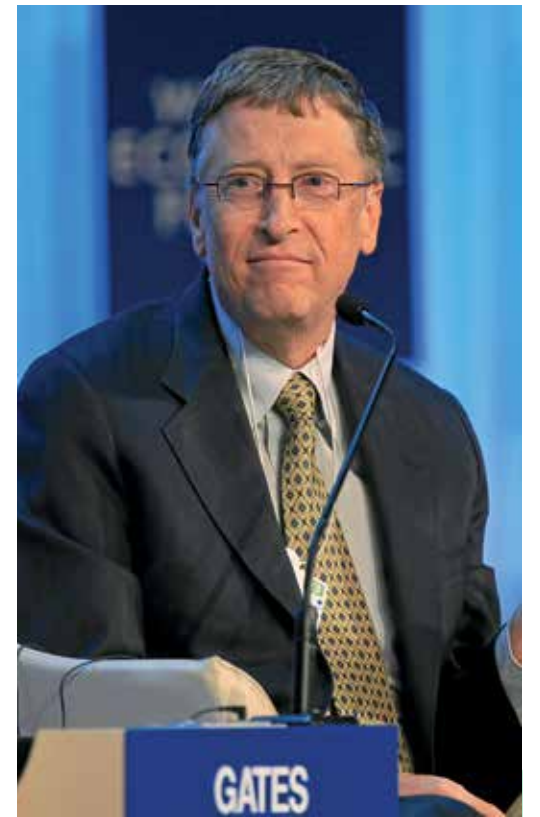
Geen vaccin

'We gaan niet beginnen met de ontwikkeling van nieuwe medicijnen. Dat duurt normaal zo'n tien jaar', zegt **viroloog** Johan Neyts van het Rega-instituut. 'We gaan de 15 000 moleculen testen. En ook nog 3 500 stoffen uit onze eigen collectie. Dat zijn

middelen die gebruikt worden tegen andere ziekten. Misschien zitten er stofjes bij die het virus kunnen afremmen.' Het gaat dus niet over een vaccin. Wel over geneesmiddelen die besmette mensen kunnen helpen.

Heel snel

Het Rega-instituut werd uitgekozen voor de studie omdat het een uniek laboratorium heeft. Er is een volautomatisch lab dat 24 uur per dag en zeven dagen per week kan werken. Enkel robots en toestellen doen het werk. En dat gaat heel snel.

De liefdadigheidsinstelling Bill & Melinda Gates Foundation betaalt de studie naar het coronamedicijn. (Foto Wikimedia)

Drinken uit kanaal

Foto TMYW

Wil je graag water drinken uit het kanaal Brugge – Oostende? Dat kan. In Middelkerke en Oostende komt het gewoon uit de kraan!

Water uit een kanaal drinken, kan pas nadat het is gefilterd. Dat gebeurt sinds kort in een 'waterfabriek' in Oostende. Daar wordt van vuil, **brak** kanaalwater zuiver drinkwater gemaakt. Het filteren duurt ongeveer een uur. Voordien kwam het kraantjeswater in die gemeenten uit ... de Ardennen!

Water nodig

Het filteren van kanaalwater tot kraanwater is een goede zaak. Door het veranderende klimaat is er al enkele jaren minder grondwater. En toch moet iedereen over voldoende kraanwater beschikken. De zomer is de moeilijkste tijd. Dan is het grondwaterpeil op zijn laagst. Bovendien verblijven er in kustgemeenten dan veel toeristen. Hierdoor is er extra veel drinkwater nodig. Heel wat gemeenten hebben interesse in dit nieuwe systeem. Een probleem is dat je dicht bij een 'bron' moet zitten waar het water kan worden uitgehaald. Voor Oostende is dat het kanaal Brugge – Oostende.

DE Terugkijker

© Aimée de Jongh

45 jaar Walibi

In 1975 opende Eddy Meeüs een pretpark. In België gingen onder meer Meli Park (1935), Bellewaerde (1954) en Bobbejaanland (1961) hem voor. Eddy Meeüs noemde zijn park Walibi. De naam verwijst naar de drie gemeenten waar het pretpark ligt. Meeüs nam de eerste twee letters van Waver, Limal en Bierges. Eddy Meeüs linkte de naam Walibi aan de kangoeroesoort wallaby. Daarom koos hij een oranje kangoeroe als mascotte. Walibi pakte geregeld uit met snellere attracties. Momenteel heet het 55,5 hectare grote park *Walibi Belgium*.

Zachte winter

BELGIË | De voorbije Belgische winter werd de op twee na zachtste sinds het begin van de metingen in 1833. De gemiddelde temperatuur deze winter bedroeg 6,3 graden Celsius. Dat is 2,7 graden hoger dan gemiddeld.

Zo goed als de hele winter kenden we zachte temperaturen. Slechts voor enkele dagen werden er temperaturen lager dan normaal gemeten. Er waren veertien vorstdagen. Dat zijn dagen waarop de minimumtemperatuur negatief is. Voorts had de winter geen enkele ijsdag. Dat wil zeggen dat de maximumtemperatuur nooit onder nul zakte. Even leek het erop dat we een winter zonder sneeuw zouden meemaken. Dat was nog nooit gebeurd in België. Maar tijdens de laatste week

van februari hadden we toch nog twee sneeuwdagen.

Foto Eblere

Vast aan de grens

TURKIJE / GRIEKENLAND | Duizenden vluchtelingen proberen vanuit Turkije in Europa te komen. Sinds 2016 kon dat niet. De grens tussen Turkije en Griekenland was immers dicht. Maar op 29 februari deed Turkije die grens weer open.

In 2016 sloten Europa en Turkije een **migratie**-akkoord. Dat wordt ook de vluchtelingendeal genoemd. Dat akkoord bepaalde dat de grens tussen Turkije en Griekenland zou worden gesloten. Er zouden anders te veel vluchtelingen Europa binnen komen. In ruil

stelde de Europese Unie (EU) zes miljard euro beschikbaar voor de opvang van Syrische vluchtelingen in Turkije.

Grens open
Maar president Recep Tayyip Erdogan van

Turkije heeft de grens weer opengezet. Hij verbrak daarmee het akkoord met de EU. Dat doet hij omdat hij vindt dat de Europese landen hem niet genoeg helpen bij de oorlog in **Syrië**. Erdogan zei dat hij niemand meer zou tegenhouden die naar Europa wilde. Maar Griekenland houdt de grens nog steeds dicht. Het gevolg is dat duizenden mensen bivakkeren aan de Turkse kant. Zij willen Europa binnen komen.

Vluchtelingen aan de Turkse grens hopen dat ze Europa zullen binnen geraken. (Foto Shutterstock)

Gesprek

Op 9 maart kwam Erdogan naar Brussel. Hij sprak er met de leiders van de EU. Het gesprek ging onder andere over de crisis bij de Turks-Griekse grens. Maar het leverde geen concrete resultaten op. Beide partijen beschuldigen elkaar ervan de afspraken te hebben geschonden. Ze gaan de komende dagen en weken wel **intensiever** contact hebben. Ze zullen proberen elkaar uit te leggen hoe zij de EU-Turkije-overeenkomst uit 2016 interpreteren. Wat is er al tot stand gebracht en wat ontbreekt er nog?

Blijf thuis!

ITALIË | De Italiaanse regering neemt **drastische** maatregelen. Heel het land wordt afgegrensd van de buitenwereld. En voor de inwoners gelden veel beperkingen. Die golden eerst alleen voor het noorden, maar zijn nu uitgebreid tot het hele land. De maatregelen moeten de verspreiding van Covid-19 tegengaan. Ze gelden al zeker tot 3 april.

Inwoners moeten verplaatsingen zoveel mogelijk vermijden. Naar een andere regio mag je niet om bijvoorbeeld familie te bezoeken. Het mag wel om te gaan werken of om gezondheidsredenen. Winkels blijven open. Maar wie er komt, moet één meter afstand houden van elkaar. Bars en restaurants zijn open tussen zes en achttien uur. De tafels staan anderhalve meter uit elkaar. Theaters, musea en bioscopen zijn dicht.

Boete
Alle sportactiviteiten worden afgelast. Bovendien mag er geen enkele viering doorgaan. Zelfs geen bruiloft of begrafenis. Ook alle scholen zijn gesloten tot begin april. Wie denkt dat er een extra vakantie is begonnen, heeft het fout. De leerkrachten hebben heel veel huiswerk meegegeven. Wie de voor-

Foto België

waarden niet naleeft, zal het geweten hebben. Je kan een celstraf van drie maanden en een boete van 200 euro krijgen.

Actie tegen ongezond eetpatroon

CHILI | Vier jaar geleden nam de Chileense regering de strengste maatregelen ooit tegen obesitas. Dat is een ernstige vorm van overgewicht. Driekwart van de Chileense volwassenen lijdt eraan door een ongezond eetpatroon. Ook meer dan de helft van de kinderen hebben overgewicht door ongezonde voeding.

Welke maatregelen nam de regering? Televisiereclame voor ongezonde producten is verboden tussen zes en tweeëntwintig uur. Er staan opvallende waarschuwingen op verpakkingen. En er is een verbod op de verkoop van junkfood op scholen. Het opvallendst zijn de zwarte 'stopborden'. Die moeten op de voorkant staan van voedsel en drankjes met

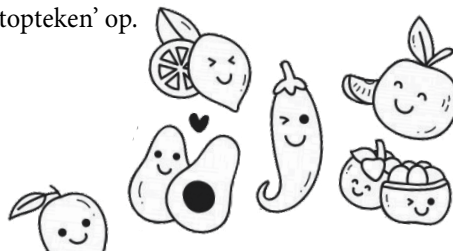
veel zout, suiker, vet of calorieën.

Voorlopig resultaat
Sinds de maatregelen drinken de Chileen minder drankjes die veel suiker bevatten. Onderzoekers constateerden ook een toename in de aanschaf van mineraalwater. En in de aankoop van frisdranken en vruchtensappen

Foto DEW

met weinig of geen suiker. Kinderen leren al heel vroeg wat voor soort voedsel ze moeten eten. En sommige kinderen doen extra hun best. Ze tikken hun ouders op de vingers wanneer ze voeding willen kopen met een 'stopteken' op.

KORT

Wc-papier-krant

Foto DEW

AUSTRALIË | Door de dreiging van het coronavirus zijn veel mensen aan het **hamsteren** geslagen. En dat gaat niet enkel om ontsmettende handgels. In Australië is er ook een ware stormloop op wc-papier. Gevolg: veel mensen zijn bang dat de voorraad opraaft. Een krant in Australië heeft iets opvallends gedaan. Acht pagina's van de krant werden gedrukt met enkel een watermerk en lijntjes op. De bladzijdes lijken op wc-papier en dat is precies de bedoeling! Als het wc-papier op zou raken, kan men de krant gebruiken, luidt de boodschap.

Robotjeep krijgt naam

Foto NASA

VERENIGDE STATEN | De eerstvolgende robotjeep die de NASA naar Mars zal sturen krijgt de naam *Perseverance*. Tot nu toe ging die met de naam Mars 2020 door het leven. De nieuwe naam betekent 'volharding' of 'doorzettingsvermogen'. Die naam komt van de dertienjarige Alexander uit Virginia. Hij won de wedstrijd voor het bedenken van de naam. 28 000 jongeren deden mee. Alexander mag nu op Cape Canaveral in Florida de lancering van *Perseverance* bijwonen. Het is de bedoeling dat de robotjeep in juli vertrekt en in februari landt op Mars. *Perseverance* moet op zoek gaan naar sporen van vroeger microbiologisch leven. Hij zal ook het klimaat en de geologie van de Rode Planeet onderzoeken.

De landen die in rood staan, vind je aangeduid op de wereldkaart op www.kits.be. De onderstreepte woorden worden in de woordenlijst op www.kits.be uitgelegd.

Die meeuwen toch!

Misschien heb je het zelf al meegemaakt ... Je zit een koffiekoek te eten op een bankje op de dijk. Je legt je koek even neer en een meeuw gaat ermee aan de haal.

Zoeken de meeuwen gewoon eten? Of letten ze bewust op wat mensen met eten doen en komen ze daarop af? Die vragen stelde Madeleine Goumas zich. Zij is wetenschapper aan de *University of Exeter* in het **Verenigd Koninkrijk**.

van de koekjes in haar hand. Ze deed alsof ze ervan at. Dan legde ze het koekje weer op de grond en liep weg. 24 van de 38 meeuwen kwamen op de koekjes af. 19 van hen kozen het koekje waarvan Goumas 'gegeten' had. De meeuwen hadden dus goed opgelet en wisten wat ze wilden. De wetenschapper herhaalde het experiment, maar ditmaal met sponzen. Daarmee wilde ze nagaan of meeuwen ook iets kiezen dat geen voedsel is, maar dat wel door mensen vastgehouden werd. Nu waren de meeuwen een stuk minder geïnteresseerd.

Lekkere maaltijd

Wat besluiten onderzoekers hieruit? Meeuwen zoeken bewust naar voedsel dat door mensen is aangeraakt. Ze gaan niet zomaar iets van op de grond inslikken. Etende mensen betekent voor hen een smakelijke maaltijd. En de vogels hebben wellicht ook geleerd dat plastic verpakkingen synoniem staan voor lekkere snacks.

Experiment

Goumas trok naar kustplaatsen in **Wales** en **Engeland**. Bij haar eerste experiment waren 38 **individuele** zilvermeeuwen betrokken. Goumas zette twee emmers omgekeerd op de grond. In elke emmer zat een havermoutkoekje verpakt in plastic. Ze nam de emmers weg en nam een

Foto Pixels - Hold my ARK

Corona in het peloton

In de wielwereld heerst momenteel **chaos**. En dat komt door ... het coronavirus! Wielploegen moeten hun plannen wijzigen door de geschrapte **Italiaanse** wedstrijden. Hoe kunnen de renners zich nu voorbereiden op de andere grote voorjaarskoersen?

Strade Bianche, Milaan – Sanremo, Tirreno – Adriatico, deze koersen gaan niet door. Of ze worden op een ander moment verreden. Sommige ploegen nemen noodgedwongen deel aan Parijs – Nice. CCC, de ploeg van Greg Van Avermaet, niet. Ze vindt dat de organisatie te weinig voorbereid is op een coronabesmetting in het peloton. Daarom trekt CCC naar Spanje om er tien dagen te trainen. Ook Jumbo-Visma, de ploeg van

Wout van Aert, is op zoek naar een alternatief. 'Reizen en verblijven in hotels horen bij het wielrennen. Dat maakt ons kwetsbaar in deze coronacrisis. We moeten rekening houden met mogelijke quarantaine, ziekte of ziekenhuisopname.' Iedereen wil in vorm zijn tegen de Vlaamse klassiekers zoals de Ronde van Vlaanderen. Hopelijk kunnen deze wel plaatsvinden ...

Wout van Aert volgt momenteel een fietsstage in Spanje. (Foto Team Jumbo-Visma)

Slimme rolstoel?

BRUSSEL | Een rolstoel die zelf rijdt en steeds bijleert? Dat lijkt fantasie, maar binnenkort kan je er zo een kopen.

De Vrije Universiteit Brussel heeft een afdeling *Artificial Intelligence Experience Center*. *Artificial intelligence* betekent 'kunstmatige intelligentie'. Wetenschappers maken er een slimme rolstoel. Die is zelfrijdend en kan zelf nieuwe handelingen aanleren. Dat heeft alles met wiskunde en programmeren te maken. Door steeds te experimenteren in zijn eigen omgeving wordt de rolstoel 'slimmer'. De wetenschappers bedachten een

Foto YUB

nieuwe techniek waardoor dat leren heel snel gaat. De nieuwe technologie zorgt voor rolstoelen die veiliger en comfortabeler zijn.

Ga eens GUMmen!

GENT | Op 21 en 22 maart is het zover. Dan opent het GUM (Gents Universiteitsmuseum) de deuren.

GUM is een gloednieuw museum. In dat museum duik je in het hoofd van de wetenschapper. Welke uitdagingen komt zij/hij tegen? Hoe gaat zij/hij te werk? Welke ruimte is er voor verbeelding, twijfel en falen ... ? Tijdens het openingsweekend kan je gratis het museum ontdekken. Je kan er onder andere met een gids de kelders van het museum in. Je loopt dan rond tussen bokalen en skeletten. Ouders niet toegelaten! Je kan een

(tijdelijke) kunst- of wetenschap-tattoo laten aanbrengen. Of je kan tijdens een speeddate een onderzoeker het hemd van het lijf vragen ... Interesse?

Kijk op <https://www.gum.gent/nl/event/openingsweekend-gum>

WIN * WIN * WIN * WIN * WIN

Bij KITS liggen drie coole GUMsets te blinken. Ze bevatten een pennenzak met een gum-gom, een balpen, een lat en een potlood (waarde 15 euro)! Surf naar www.kits.be en klik op Win Win Win.

Slimme Pim

Pim heeft zich ergens in deze krant verstopt. Vind jij hem?

© Année de Jongh